

KOSMOS

TIJDSCHRIFT OVER DE GEESTESWETENSCHAP VAN MARTINUS
HET DERDE TESTAMENT

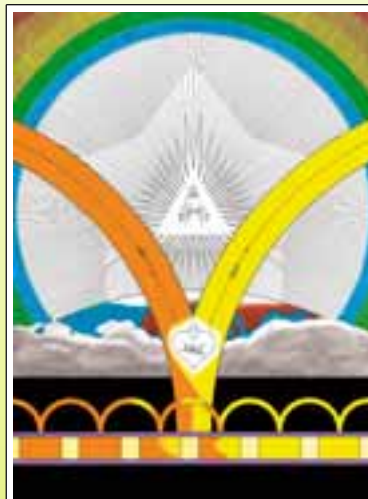
De kersttoespraak van het heeal door Martinus

Uit het boek *Martinus, zoals wij hem ons herinneren:*

Benjamin Saxe

(deel 2)

Kanttekening van het bestuur

HET SYMBOOL OP DE VOORKANT

Het symbool op de voorkant – ‘de volmaakte mens naar Gods beeld, als zijn gelijkenis’ (Gen. 1:26) – toont ons het volmaakte gedrag of ‘het toekeren van de linkerwang, als we op de andere geslagen worden’ (Matth. 5:39). Onderaan op het symbool wordt de ontwikkeling van het dier (oranje) naar de volmaakte mens (geel) getoond. De rechthoekige, oranje gebieden symboliseren onze fysieke aardse levens van geboorte tot dood. De daartussen gelegen kleinere, witgele gebieden tonen dat we ons tussen de fysieke aardse levens in de geestelijke werelden bevinden. Na ieder verblijf in deze geestelijke werelden begint een nieuw aards leven, gebaseerd op de eigenschappen en aanleggen die we tijdens de voorafgegane aardse levens ontwikkeld hebben. De oranje en gele bogen laten zien dat ons lot een resultaat van ons eigen denken en handelen in onze voorafgegane en ons huidige aardse leven is. De grote oranjekleurige boog die van links naar rechts naar het midden loopt, symboliseert een onaangename of zogenoemde ‘slechte’ handeling die tegenover iemand begaan wordt. Deze handeling wordt met vriendelijkheid en begrip beantwoord, wat hier met het hart en de gele boog gesymboliseerd wordt. Het symbool toont zodoende de gehele inwijding van de volmaakte mens in het lots- en levensmysterie, zijn inzicht in het eeuwige leven, in de ontwikkeling en de wet van het lot: ‘Wat je zaait, zul je oogsten’ (Gal. 6:7). Door deze eeuwige wet leren we allemaal tussen goed en kwaad te onderscheiden. We worden volmaakt en worden ‘de ware mens naar Gods beeld, als zijn gelijkenis’. Voor een uitgebreidere verklaring zie Het Eeuwige Wereldbeeld deel 2, symbool nr. 23.

INFORMATIE OVER HET WERK VAN MARTINUS

Het tijdschrift *KOSMOS* wordt uitgegeven om de lezer inzicht te geven in het wereldbeeld van Martinus, dat met zijn kosmische analyses de lezer tot humaniteit en naastenliefde wil inspireren. Dit wereldbeeld, dat de geestelijke wetten en principes van het leven helder uiteenzet, heeft Martinus beschreven in zijn levenswerk: *HET DERDE TESTAMENT*. Het werd geschreven voor mensen die een verklaring van het leven zoeken die zowel hun gevoel als hun intelligentie tevreden kan stellen, op verstand berust en logisch is. Martinus wilde zelf niet dat zijn werk tot de vorming van een sekte of vereniging zou leiden. Het is toegankelijk voor iedereen die de verklaring van de eeuwige levenswaarheden in de vorm van logische gedachte-reeksen wil leren begrijpen.

De kersttoespraak van het heelal

Martinus

Het kerstfeest is een kleine generale repetitie voor het volmaakte of ware mensenrijk

In principe wordt het kerstfeest gevierd als herdenking van de geboorte van de Here Jezus Christus. We lezen hoe een keizer een volkstelling in de toenmalige beschaafde wereld wilde houden, en hoe Jozef en Maria naar aanleiding daarvan zoals zovele anderen naar Bethlehem moesten trekken om op de volkstellingslijsten ingeschreven te worden. We lezen verder hoe ze beschutting voor de nacht moesten zoeken in een stal, omdat er nergens anders plaats was. Alle herbergen waren vol. We lezen dan verder hoe Maria de Verlosser van de wereld ter wereld bracht, en hoe de engelen aan de herders op het veld verschenen en de blijde boodschap verkondigden: “U is heden de Heiland geboren (...)” en eindigden met: “Ere zij God in den hoge, en vrede op aarde in de mensen een welbehagen.” (Luc. 2:11-14). En vanwege dit bijbelse verhaal hebben miljoenen en nog eens miljoenen mensen al eeuwen in de midwintertijd feest gevierd. Het heeft vreugde en bemoediging gegeven in deze duistere en

koude tijd van het jaar. In de heilige en wondermooie idee van het midwinterfeest zien we een buitengewoon grote liefdesinspiratie. Deze inspiratie is zelfs zo groot dat deze voor enkele dagen letterlijk voor een kleine generale repetitie voor het Koninkrijk der hemelen (Matth. 7:21) oftewel het toekomstige, volmaakte of ware mensenrijk kan zorgen. Er is toch niemand die op de noordelijke breedtegraden geboren is en een normaal thuis met goede ouders gehad heeft met de christelijke wereldgodsdienst als achtergrond, die geen schitterende herinneringen aan kerstavond heeft. Is het niet alsof er op deze avond als het ware een bovenaardse sfeer van het licht gevoeld wordt? Is het geen traditie dat er deze avond geen mensen honger mogen hebben en kou mogen lijden, dakloos en verlaten mogen zijn? Ja, kennen we geen voorbeelden dat de sfeer van deze avond voor een poosje de oorlog in de loopgraven tijdens de Eerste Wereldoorlog gestopt heeft? Betekent kerstavond voor alle christenen niet een grote gemeenschappelijke stralende herinnering?

Het basisprincipe van kerstmis is in de mens geworteld en kan niet uitgeschakeld worden

En toch is het nu voor heel veel mensen modern geworden om dit stralende feest van geschenken, vriendelijkheid en vergeving te minachten, omdat ze het verhaal waarop het berust, als naïviteit en bijgeloof beschouwen. Maar ik ben ervan overtuigd dat deze mensen – in ieder geval de generatie die vanuit hun kindertijd nog een herinnering van licht aan kerstmis hebben – een gemis of een steek in hun hart zullen voelen, bij de gedachte dat kerstavond een gewone doordeweekse avond zou worden. Dat gevoel zal zelfs zo sterk zijn dat het een ander feest, een soort surrogaat voor kerstmis, zou doen ontstaan. De kwestie is namelijk dat kerstmis in haar basisprincipe veel dieper in de mens en het bestaan geworteld is dan alleen in het overgeleverde verhaal

over de geboorte van Jezus. Kerstmis is een stemming die steeds krachtiger zal worden in de psyche van de mens, omdat het een voortbrengsel is van het scheppingsprincipe dat de aarde van een gloeiende vuurmassa veranderd heeft in de huidige prachtige, heerlijke, in het zonlicht badende wereld voor intellectuele wezens. Het is op zichzelf al iets wat absoluut niet stopgezet kan worden. Proberen het basisprincipe van de kerststemming in de mens te verwijderen is hetzelfde als proberen de zon uit te doven. Dus, hoe meer iemand over kerstmis spreekt als een voortbrengsel van bijgeloof en naïviteit, des te meer geeft hij zichzelf bloot als een apostel van bijgeloof en naïviteit. Het is waar dat het eigenlijke fysieke verhaal over de geboorte van het kind in Bethlehem en de herders op het veld, die de engelen zagen en de kerstboodschap hoorden, zijn kracht zal verliezen. Het licht en de vreugde die door het verhaal tot uitdrukking gebracht worden, zullen echter eeuwig blijven bestaan. Want dat is de goddelijke wil zelf en het doel van de gehele ontwikkeling in de wereld.

Het heelal is de eeuwige, werkelijke en ware kerstboom

Het principe van kerstmis is in zijn eenvoudigste vorm hetzelfde als het gewenste 'licht' in de duisternis, de gewenste warmte in de kou, de verlangde vrede tijdens de oorlog, het smachten naar liefde tijdens de haat. Het kerstevangelie is niet iets wat zomaar door tussenkosmische wezens verteld wordt, ook al worden die als engelen beschouwd. Het principe van kerstmis is niet door de mensen bedacht. Het is de taal van het heelal. Straalt dit principe ons niet juist in een koude en donkere winternacht door middel van de sterren aan de hemel tegemoet? Duizenden zonnen zenden hun licht via onze ogen regelrecht ons bewustzijn in. Aan de duistere, nachtelijke hemel stralen duizenden sterren. Ze stralen niet zo sterk, maar genoeg om ons te laten zien dat het wereld-

ruim oneindig is, genoeg om ons te laten zien dat het in feite zo inktzwarte en ijsskoude wereldruim vol stralende en verwarmende zonnen is. Dat is een boodschap waar niet aan getornd kan worden. Stel je voor dat het geen nacht werd, dan zouden we nooit ofte nimmer het echte wereldruim ontdekken, we zouden de goddelijke grootsheid niet kunnen ontdekken, noch de geweldige psychische kracht die zowel onze eigen planeet als alle andere planeten draagt, die vrij door het wereldruim zweven. We zouden niet van het bijgeloof kunnen afkomen dat de aarde door iets fysieks gedragen wordt of daar op zou moeten rusten. Nu weten we dat geen enkel hemellichaam door iets fysiek zichtbaars gedragen wordt, maar door een hogere psychische kracht, die georganiseerd is in een kringloop. Door deze kringloop is het mogelijk dat het levende wezen licht in duisternis, warmte in de koude, vrede in de strijd en een koninkrijk der hemelen na een hel oftewel een bestaan in het licht na een bestaan in de duisternis beleeft. Zoals we zien, is de nachtelijke sterrenhemel de bladzijde waarop het kerstevangelie eeuwig geschreven staat en waar het eeuwig van zal uitstralen. Iedere ster is dus een absolute en werkelijke kerstster. Het heelal is de eeuwige, werkelijke en ware kerstboom. Iedere ster erin is op zichzelf een kerstkaarsje.

De nachtelijke sterrenhemel is het open boek van het kerstevangelie met details en close ups

Om het principe van kerstmis echter nog levendiger en echter te maken zien we een aantal van deze kerstkaarsjes of kerststerren van dichtbij. We hebben een maan aan de donkere, nachtelijke hemel. Die staat zo dichtbij dat we met onze fysieke ogen kunnen zien dat zij een vrij zwevend hemellichaam is, gedragen door psychische wetten en krachten. We zien hier voor de eerste keer een planeet met bergen en dalen, ravijnen en afgronden die lijken op wat we op onze eigen planeet aantreffen. Door het zien

van de maan wordt ons begrip gewekt dat onze eigen wereld ook een planeet is die door in het heelal aanwezige, onzichtbare of psychische krachten gedragen vrij door het wereldruim zweeft. De nachtelijke sterrenhemel is dus het open boek van het kerstevangelie. Juist in het duister van de nacht wordt ons het diepste inzicht in de structuur van het heelal geboden.

De kersttoespraak van het heelal wordt van hieruit als het ware op onze eigen planeet fijner gedetailleerd en vervolmaakt. Hier zien we bijvoorbeeld veel verschillende, kleine, nachtelijke hemelen waaraan de voorzienigheid het eeuwige licht ontsteekt. De winterse kou vertegenwoordigt zo'n 'nachtelijke hemel'. Daardoor leren we de waarde van warmte kennen. De kou in de winter scheidt de gezelligheid van het haardvuur. Een andere 'nachtelijke hemel' is de strijd. Aan die nachtelijke hemel zal vrede altijd als een zon of als sterren stralen. Juist strijd draagt ertoe bij dat vrede als een welbehagen voelt. Haat is op zijn ma-

nier de meest duistere, mentale nachtelijke hemel. Zonder deze duistere hemel zou het natuurlijk onmogelijk zijn om liefde te beleven. Juist tegen de nachtelijke hemel van de haat, die de donkerste hemel in het heelal is, kan de stralende zon van de liefde leven en welbevinden, intellectualiteit en wijsheid scheppen. Zoals we zien is het principe van het kerstevangelie allesdoordringend en eeuwig, en veel omvattender dan de geboorte van het kind in Bethlehem. Die kan op zichzelf alleen maar een symbool zijn voor deze geweldige openbaring door het heelal zelf. En zoals u ziet, zal het principe van kerstmis, ongeacht wat mensen ook van de traditionele kerstopvatting vinden, nooit ofte nimmer kunnen vergaan, want het is de eigen en diepste structuur van het heelal. Alle planeten en sterren symboliseren het principe van kerstmis, ze zijn licht in de duisternis, en zullen daarom de ware kerststerren zijn.

Het principe van de zon is de onvoorwaardelijke uitstraling van licht en warmte

Om werkelijk helemaal alles over de missie, structuur en werkwijze van de kerststerren te weten te komen zijn we ook in de gelegenheid gesteld een van de meest stralende en verwarmende kerststerren in een adequate close up te zien, namelijk onze eigen zon. Die is op zichzelf een bron van licht. Hij bevat geen noemenswaardige schaduw. Hij straalt zijn energie naar alles en iedereen uit; hij geeft zijn licht, warmte en kracht onvoorwaardelijk; hij vraagt niets bepaalds van te voren; hij heeft geen lievelingetjes. Hij schijnt in even hoge mate op goeden en kwaden, rechtvaardigen en onrechtvaardigen (zie Matth. 5:45). Lijkt het niet alsof hier de goddelijke openbaring van licht of van het kerstevangelie culmineert? De grootste energiebron binnen ons domein in het heelal toont ons dat hij voor niets anders bestaat dan het sturen van kerstgeschenken aan alles en iedereen, helemaal

belangeloos en onzelfzuchtig. En als we zien hoe noodzakelijk deze structuur voor ons eigen bestaan is, zien we hier dus dat dit de meest volmaakte vorm voor manifestatie van energie is. Als het licht van de zon zou afnemen, zou ons leven direct veel lager en geringer van aard zijn. Onze planeet zou meteen zijn natuur veranderen, en een koude en verlaten planeet worden met enkel primitief of helemaal geen organisch leven. De mooie zonbeschenen continenten en zeeën, de groene weiden en bossen, de uitbundig gekleurde bloemendekens, de prachtige natuurtaferelen, het morgen- en avondrood, de blauwe lucht met zijn wolkenpartijen, bergen met eeuwige sneeuw en ‘alpengloed’, ja, alles wat we vandaag de dag mooi, prachtig en goddelijk noemen, zou er niet zijn, als de zon niet onvoorwaardelijk en schaduwvrij zijn stralen in alle richtingen over alles en iedereen uitzond. Weerklinkt met het licht van de zon en het schijnsel van de sterren niet juist de culminatie van de goddelijke openbaring van het kerstevangelie door het heelal, en galmt deze niet na in de woorden van de wereldverlosser: “Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Dat is de vervulling van de gehele wet” (zie Matth.22:37-40). Kan een wezen in hogere mate één met de eeuwige Vader zijn?

De zon en sterren als model voor zijn eigen gedrag nemen is het grootste kerstgeschenk voor de naaste

Zo sterk is de kersttoespraak van het heelal dus dat deze geleidelijk aan de gehele ziel of psyche van het levende wezen kan vullen, zodat het zelf de openbaring van het heelal via zijn eigen spraak en gedrag gaat uitstralen. Het levende wezen laten stralen, van hem een zon of een ster maken, dat is het doel van het heelal. Ieder levend wezen dat een stralende zon of ster geworden is, is dus ‘de mens naar Gods beeld’ (Gen. 1:26). De kerstster en de mens naar Gods beeld zijn daarom één en hetzelfde ding. Omdat een zon of kerstster zijn het grootste en voorlopige doel

voor de aardse mens is, is het natuurlijk niet zo vreemd dat de kringloop ieder jaar met midwinter of in de tijd van de duisternis als het ware de kerstkrachten die in de mens gisten, mobiliseert, en er een traditie en vreugde van gemaakt heeft om goed te zullen zijn, geschenken te geven en sympatiek en liefdevol voor anderen te zijn. Het is namelijk niet zomaar mode of een gewoonte, maar niets minder dan de kersttoespraak van het heelal zelf, die door de duistere, mentale, nachtelijke hemel van de lijdende aardemensen weerklinkt. Het zal daarom hopeloos dwaas en naïef zijn om het principe van kerstmis tegen te werken. Maar je blik omhoog naar de zon en de sterren wenden en deze als model voor je eigen licht, je eigen wilsturing en gedrag kiezen, dat is het grootste kerstgeschenk dat je je naaste maar kan geven. Want geen geschenk, geen licht en geen liefde kunnen groter zijn dan dat je je eigen leven geeft om anderen te redden (Joh. 15:13). Alleen zo'n wezen is de vrede en daarmee de vervulling van de eeuwige kerstboodschap van het heelal. Alleen via zo'n wezen klinkt het ware engelengeluid: "Ere zij God in den hoge, vrede op aarde en in de mensen een welbehagen".

Dit artikel, 'Universets juletale' uit de Deense Kosmos 10-2006, is een manuscript dat Martinus geschreven heeft als voorbereiding voor een lezing in de voordrachtszaal van het Instituut (te Kopenhagen), op zondag 19 december 1948. De kopjes zijn van Torben Hedegaard. Goedgekeurd door het Bestuur 1 april 2005. Het artikel is niet eerder in (de Deense) Kosmos verschenen.

Uit het boek: *Martinus, zoals wij hem ons herinneren*

BENJAMIN SAXE

(Directeur van een school voor schriftelijke taalcursussen en doctorandus in Deens en Engels.)

Deel 2

Op deze foto (zie pagina 12) van 1943 leert de bekende beeldhouwer Harald Isenstein de gasten van het vakantiecentrum olifanten modelleren.

Isenstein was niet de enige bekende persoon die het vakantiecentrum bezocht. Gerner Larsson had het geluk om bekende mannen en vrouwen te treffen als hij door het land reisde om lezingen te geven. Zo herinner ik me, dat zowel Poul Reumert (acteur), Miskow Mackwarth (tegisseur), Poul en Manja Mourier (cabaretiers), Gerda Gilboe (actrice) en Walt Rosenberg (acteur), om er maar enkelen voor de vuist weg te noemen, het vakantiecentrum bezochten en de gasten daar met hun kunst verblijdden.

Maar natuurlijk drukte vooral de geest van Martinus zijn stempel op het gehele vakantiecentrum, en juist dat trok de mensen als een magneet naar Klint. Als hij op het spreekgestoelte in de voordrachtszaal stond, die veel kleiner was dan de huidige, kon je de spreekwoordelijke speld horen vallen. Echte ‘publiekstrekkers’ waren niet in het minst zijn ‘vragenuurtjes’, waar je de kans kreeg om hem vragen te stellen.

Als de lezingen voorbij waren, kwamen de mensen overal in de vakantiekolonie in groepjes bij elkaar om koffie of thee te drinken, en dan werd er levendig gediscussieerd. Dit waren de toenmalige, weliswaar ‘niet-geautoriseerde’ studiegroepen. ’s Avonds wandelde we vaak in een grote groep naar Klintebjerg, vanwaar je de zon in de zee kon zien ondergaan als de weergoden ons welgezind waren. Deze avondwandelingen hadden hun eigen charme, waarbij het helemaal niet gek was dat je uitdrukking gaf aan je levensvreugde, wanneer je, naar hartelust zingend, over de landweg liep, vaak begeleid door iemand die gitaar of banjo speelde.

In die jaren groeide in Kopenhagen de belangstelling voor de geesteswetenschap van Martinus ook sterk. ’s Winters werd er iedere zondagochtend een lezing gegeven op het Martinus Instituut aan de Mariendalsvej. Hier was de toestroom van zelf-

sprekend nog groter. Deze ochtendlezingen staan als bijzonder inspirerend in mijn herinnering, want je was dan altijd fit en uitgerust.

Gewoonlijk gaf Martinus zijn lezingen helemaal zonder symbolen en zonder manuscript. Soms leek het alsof hij een beetje moeilijk op gang kon komen, maar het duurde nooit lang, voordat hij geïnspireerd raakte, en dan vergat je tijd en plaats.

Het is een heuglijk teken des tijds, dat er tegenwoordig zoveel jonge mensen en volwassenen naar zowel de lezingen komen, als actief deelnemen aan het omvangrijke opbouw- en instandhoudingswerk, dat vooral nodig is voor het vakantiecentrum, dat nu tot MARTINUS CENTER omgedoopt is.

Hier komt nog bij, dat er tussen de jongeren allerlei nieuwe gegadigden te vinden zijn, zowel voor het geven van lezingen als voor het leveren van een bijdrage aan het tijdschrift KOSMOS.

Het betreft hier niet alleen jongeren uit Denemarken, maar ook uit Zweden, Nederland en Engeland. En het lijkt nauwelijks twijfel, dat later ook andere landen zullen volgen.

Nederland was overigens een van de landen waar de gedachten van Martinus het eerst wortel schoten. Uit Nederland kwamen verscheidene jongeren naar Denemarken om Deens te leren om het werk van Martinus in de originele taal te kunnen lezen. Tegelijkertijd werd er van verschillende kanten energiek gewerkt aan het ‘internationaliseren’ van de kosmologie van Martinus door het vertalen van zijn boeken in het Esperanto, dat immers helemaal geen ‘politieke kleur’ heeft en daarom evengoed in het Oosten als in het Westen geaccepteerd zal kunnen worden.

Nu we in 1985 op de oorlogsjaren en de tijd erna terugkijken, kunnen we goed zien dat velen van ons – die in hun jeugdig enthousiasme geloofden dat zo’n unieke ‘handreiking’ aan de mensheid ‘met open armen’ ontvangen zou worden – al snel tot de ontdekking kwamen dat alles wat ‘groot’ is, langzaam groeit. Ik weet nog dat Erik Gerner Larsson ervan hield het verhaal te vertellen over hoe ‘the grand old man’, Henrik Cavling, (chef-redacteur) van het dagblad Politiken, op zijn sterfbed het eerste deel van Livets Bog las en sterk gegrepen werd door de inhoud ervan. Hij riep de journalisten in Kopenhagen bij elkaar en droeg hen op niet over Martinus te schrijven. Het was zijn uitdrukkelijke wens dat Martinus – zonder inmenging van mensen van de pers – in rust zijn werk, waar hij aan begonnen was, moest kunnen voltooien. Zo groot was zijn autoriteit, dat zijn bevelen opgevolgd werden, en het is een feit dat Martinus, op enkele uitzonderingen na, zo goed als niet in de kranten in de hoofdstad vermeld is.

Als je Martinus vroeg hoe het kwam dat hij in zo’n klein land als Denemarken geboren was, antwoordde hij vaak, dat dat juist gebeurd was, omdat hij hier de rust zou krijgen om het Derde Testament te kunnen schrijven. Later heeft hij deze titel name-

lijk aan zijn totale werk gegeven. Als hij in een van de grote landen van de wereld geboren zou zijn, zou hij geen rust hebben gekregen om te schrijven.

In de loop van de jaren bracht de ontwikkeling met zich mee dat Martinus zich er steeds meer op moest concentreren om zijn grote hoofdwerk (Livets Bog) te voltooien, dat in totaal uit zeven delen ging bestaan. Dat had tot gevolg dat hij het geven van lezingen aan zijn medewerkers moest overlaten. Hierbij kreeg Gerner een goede hulp in de persoon van Mogens Møller, die Engels en Duits sprak. Beetje bij beetje ontstond zodoende contact met het buitenland, en Martinus maakte zelf ook enkele reizen. Op een andere plaats in dit boek is o.a. zijn reis naar Egypte en Israël besproken, en hij is ook in het verre Oosten geweest en verschillende keren in IJsland, waar hij bijzonder veel van hield.

Martinus had een zeer brede interesse, en voordat de televisie kwam, ging hij vaak naar de bioscoop. Gerner zei eens gekshekend, dat Martinus daar zijn beste slaap kreeg, en daar zal zeker iets van waar zijn! Hij was ook een verwoed fotograaf, en ik weet dat hij ook muzikaal begaafd was. Hij vertelde mij eens dat hij op een dag zin kreeg om op zijn piano te spelen; de volgende dag ontdekte hij dat hij geen woord kon schrijven! De inspiratie was helemaal weg. Het was dus de bedoeling dat hij zich geheel en al moest wijden aan zijn taak: het neertransformeren van zijn intuïtieve inzicht in de wereldorde – dat hij op grond van zijn kosmische waarnemingsvermogen gekregen had – tot samenhangende gedachtereeksen, die rechtstreeks door de lezer, die voldoende rijp en ‘ontwaakt’ is, begrepen konden worden. Hierbij vormden zeker niet in het minst de geniale illustraties een onontbeerlijke ‘sleutel’ tot een werkelijk begrip van zijn kosmologie. Ik heb altijd gevonden dat deze symbolen voor ons westerlingen datgene zijn wat de zogenoemde mantra’s voor de oosterlingen zijn!

Dat Martinus zo vlijtig als een mier was, zullen allen die hem maar een klein beetje gekend hebben, kunnen bevestigen. Hij werkte vaak 's avonds laat of 's morgens heel vroeg, want hij beweerde dat er dan de meeste rust in de atmosfeer was, bovendien sliep hij niet zoveel uren. Maar natuurlijk had hij zoals iedereen behoefte aan een zekere mate van ontspanning, en die kreeg hij onder andere door lange wandelingen door Kopenhagen en de omgeving te maken. Wat dat betreft doet hij denken aan onze grote Deense sprookjesschrijver, Hans Christian Andersen, uit wiens dagboek blijkt dat hij verscheidene schoenzolen versleten moet hebben op zijn wandelingen in allerlei steden in Europa!

Martinus vertelde me eens, dat hij op een van zijn wandelingen onder de Duitse bezetting op een avond door een Duitse patrouille aangehouden werd.

‘Halt! Was haben Sie da?’ luidde het barse bevel van de Duitse officier. Martinus had namelijk iets in de zak van zijn overjas wat op een verdachte wijze uitpilde.

Martinus heeft zeker zijn meest ontwapenende glimlach getoond, terwijl hij een zaklamp te voorschijn trok en antwoordde: ‘En lommelampe!’ ‘Ach so! En lommelampe’, herhaalde de officier glimlachend, terwijl hij salueerde, waarna Martinus natuurlijk toestemming kreeg om door te lopen.

Een van mijn vrienden heeft me een ander voorval verteld, dat Martinus op een andere avondwandeling overkwam. Hij werd staande gehouden door een stel schooiertjes, die om hem heen gingen staan en zijn portemonnee en zakhorloge wilden hebben. Martinus moest hen tot zijn spijt vertellen, dat hij zijn portemonnee niet bij zich had, maar hij had wel een zakhorloge.

‘Als jullie vinden, dat jullie er meer recht op hebben dan ik, dan moeten jullie het maar nemen!’, zei hij beleefd.

De schooiertjes raakten nogal van de wijs door die houding, en het eindigde ermee dat ze Martinus zijn horloge lieten behouden, waarna ze de benen namen.

Het was overigens niet zo dat Martinus het lot tartte. Hij zei altijd, als we over dat soort situaties spraken, dat je dat niet moest doen. Gewoonlijk stak hij liever over naar de andere kant van de straat, als hij iemand in het oog kreeg die er verdacht uitzag.

Dezelfde vriend, bij wie Martinus jarenlang op bezoek kwam, vertelt, dat ze op een dag met elkaar over allerlei zaken zaten te praten. In de loop van het gesprek stelde mijn vriend Martinus een aantal vragen, die hij niet meteen wilde beantwoorden. Toen mijn vriend aandrong en beweerde had dat Martinus toch op echt alles een antwoord zou moeten kunnen geven, omdat hij kosmisch bewustzijn had, had Martinus hem uitgelegd dat hij zijn kosmische bewustzijn alleen gebruikte als hij achter zijn schrijfmachine aan Livets Bog zat te werken. ‘Als ik mijn kosmische bewustzijn niet gebruik’, had hij eraan toegevoegd, ‘weet ik over veel dingen misschien minder dan jij en alle anderen!’

Dit antwoord laat dus heel duidelijk zien dat Martinus zijn hersenen wilde laten uitrusten en dat feitelijk ook nodig had. Hij ging dan ook wekelijks bij mensen thuis op visite, waar hij vanzelfsprekend een geliefde en graag geziene gast was. In de loop van de jaren kwam hij ook bij mij thuis, nadat ik Hillerød verlaten had en in Kopenhagen was gaan wonen. Dat waren feestavonden, waar we naar uitkeken, want ongeacht waar we het over hadden, de uitstraling en het aanstekelijke humeur van Martinus schiepen een lichte en heerlijke sfeer. Vaak hadden wij van tevoren afgesproken wat we hem nu zouden vragen, en dat was gewoonlijk iets wat met zijn kosmische analyses te maken had. Maar het ging vaak zo, dat we vergaten wat we hadden willen vragen, want Martinus was wat je noemt een fantastische entertainer en een geweldig verteller. Het vreemde was dat hij het vaak helemaal niet over kosmische onderwerpen had, maar over bijvoorbeeld voorvallen uit zijn kindertijd, en kleine dingetjes uit zijn leven als arbeider op de zuivelfabriek. Hij was ook bij de marine geweest, en op een gegeven moment nachtwaker, zodat

hij eigenlijk een zeer afwisselend leven had gehad, ook voordat hij zijn belangrijke geestelijke ervaring kreeg. Maar het gebeurde natuurlijk wel dat we het ook over kosmische onderwerpen kregen, en dan waren we natuurlijk een en al oor.

Ik had de indruk dat hij het liefst over heel alledaagse dingen wilde praten, en dat hing zeker samen met wat ik eerder schreef, dat hij zijn hersenen rust moest gunnen. Hij kwam vaak op donderdagavond. Sam Zinglensen zorgde er gewoonlijk voor dat Martinus zich op die avond kon amuseren. Ze gingen bijvoorbeeld naar het variété-café-restaurant Lorry, naar Tivoli, naar Bakken (een soort Tivoli, maar ouder en volkser) in Dyrehave (een groot park met een hertenkamp) of naar de bioscoop; maar ze maakten ook tochtjes in de natuur en dronken thee in het een of andere café. Ik heb bij verschillende gelegenheden het geluk gehad aan deze tochtjes te mogen deelnemen. Hier leerde ik een Martinus kennen, die heel anders was dan de Martinus die vanaf zijn spreekgestoelte de geheimen van het heelal openbaarde, en die grote groepen mensen met zijn inspirerende welbespraakt-hed kon boeien. Ik herinner me wat dat betreft een paar avonden in het gebouw van de studentenvereniging, waar hij voor een bomvolle zaal sprak en veel bijval oogste. Hij kwam echter nooit op de televisie.

Nou ja, dat laatste zou hij ook nooit gedaan hebben. Hij was veel te bescheiden, en het was heel duidelijk ook niet de bedoeling dat hij 'een bekende Deen' zou worden. Dat zal hij pas mettertijd worden. Hoe onbekend hij in werkelijkheid is, daarvan getuigt het volgende verhaal. Ergens in Jutland, ik weet niet meer waar, werd een seminarie gehouden. Een van de onderwerpen was filosofie. Op een gegeven moment ging een buitenlander staan en maakte de aanwezigen erop attent dat wij hier in Denemarken een unieke filosoof en denker hadden, die Martinus heette. Maar het opmerkelijke was, dat er onder de aanwezige Denen niet één was die van hem gehoord had! We worden hier

Martinus hield veel van de natuur, en in de zomer arrangeerden sommigen van zijn vrienden wekelijkse 'zonsondergangtochtjes' naar Nordsjælland.

herinnerd aan het bekende spreekwoord: 'Een profeet is in zijn eigen land niet geëerd' (naar Matth. 13:57). Dat lijkt niet in de laatste plaats op te gaan voor ons landje, dat trouwens onder zijn grote zonen bekende mannen heeft voortgebracht als Tycho Brahe, H.C. Andersen, Grundtvig, H.C. Ørsted, Søren Kierkegaard, Thorvaldsen en Niels Bohr (resp. astronoom, schrijver, theoloog en dichter, natuurkundige, filosoof, beeldhouwer, natuurkundige, vert.), om er maar een paar willekeurig te noemen. Het is alsof de 'jantelov' (de wet dat je je hoofd niet boven het maaiveld mag uitsteken) nog steeds uiterst goed gedijt, zowel nu als vroeger. Denk maar aan H.C. Andersen of Karen Blixen: pas toen ze in de grote wereld erkenning hadden gekregen, kreeg men in Denemarken oog voor hun grootheid. Het zal overigens ook altijd wel zo zijn, dat er een bepaalde tijd overheen moet gaan, voordat mensen van echt formaat erkend worden voor wat ze zijn, of juist, waren. Martinus kon echt niet in een beter land geboren zijn, als hij van de kant van het lot tegen teveel publici-

teit beschermd moest worden.

De lauweren van de beroemdheid zijn niet iets om te begeren; ze verdorren maar al te snel, en de wijze schenkt maar weinig aandacht aan het oude spreekwoord: 'De eer is de meest gevierde boom in het bos'. Of zoals een Indiase meester en geestelijk leraar het gezegd heeft: 'De wereld is een nest kraaien, sommigen krassen hun goedkeuring uit, anderen hun afkeuring. Je moet boven goedkeuring en afkeuring staan'.

Als iemand de wijze houding had, waarvan het laatstgenoemde citaat getuigt, dan was het in allerhoogste mate Martinus. In zijn persoonlijke leven was hij bescheiden als maar weinigen zijn, en hij wenste absoluut niet zich in de schijnwerpers van de beroemdheid te koesteren. Integendeel, hij kon in een persoonlijk gesprek de gedachte uitspreken, dat het levenspad van een wereldverlosser in een aardeleven vergeleken kan worden met het gaan over een stenige weg vol doornen.

Net zoals hij niet om enige vorm van eerbetoon gaf, trok hij er zich ook niets van aan als iemand kwaad over hem sprak. Ik herinner me een keer dat er in de een of andere krant iets nogal denigrerends over hem gestaan had, en dat een van zijn goede vrienden in een nogal opgewonden stemming bij hem kwam en zei, dat hij nu echt van repliek moest dienen. Martinus antwoordde hem rustig, dat het beste wat je kon doen, als je de pech had om wat straatvuil op je te krijgen, was om het te laten zitten totdat het helemaal opgedroogd was, dan kon je het gemakkelijk af borstelen!

(einde deel 2)

Kanttekening *van het bestuur*

Beste lezer,

Met deze kanttekening willen we een aantal punten onder uw aandacht brengen.

PRIJZEN VAN DE BOEKEN

In het septembernummer van KOSMOS was het bestelformulier met de nieuwe prijzen meegestuurd. U zult zeker vastgesteld hebben dat de prijs van een groot aantal titels verlaagd is. De reden hiervoor is dat we de boeken van/over Martinus (die voorheen kosteloos opgeslagen lagen bij Wim Klusman) na het overlijden van Wim in een gehuurde opslagruimte moesten onderbrengen voor €55,- per maand. Dit was de goedkoopste, en meest verantwoorde mogelijkheid. Zoals iedereen zal begrijpen is na het overlijden van Willem Franken (onze vroegere uitgever) de verkoop van de boeken zeer sterk teruggelopen. Dit betekent dat de paar duizend boeken die zeer langzaam verkocht worden, ons elk jaar – alleen voor de opslag – veel geld kosten. We hopen dat door de sterke prijsverlaging de verkoop ietwat omhoog gaat, zodat de voorraad boeken kleiner en daarmee de huur van een goedkopere ruimte mogelijk wordt. Is dit niet het geval, dan zullen we ons in 2008 op verdere stappen moeten beraden.

BOEKEN (de vertaal-/correctiesituatie)

Aan de vertaling van *Livets Bog* deel 1 wordt nog gewerkt. We hopen dat dit belangrijke boek in 2008 ‘eindelijk’ kan verschij-

nen. Er is evenwel nog geen uitgever voor gevonden, maar we blijven hopen.

Het boek *Logica* is helemaal vertaald en door André en Gerard wordt nu aan de correctie ervan gewerkt.

De correctie van het boek van Rossen (een Deen die over het werk van Martinus talrijke lezingen/cursussen heeft gegeven en een groot aantal boeken heeft geschreven) nadert zijn voltooiing. Met dit boek zal de Stichting hopelijk een zeer goede introductie op het werk van Martinus krijgen. Het voordeel van dit secundaire werk is dat een uitgever gemakkelijker zo'n boek uitgeeft dan een boek van Martinus zelf, omdat hij zich bij secundaire literatuur – voor wat de omslag en de lay-out betreft – niet aan de door Martinus zelf of de door het Martinus Instituut vastgelegde voorwaarden hoeft te houden.

Onder andere deze voorwaarden zijn de reden geweest dat een aantal uitgevers de boeken van Martinus niet wilde uitgeven. We denken door dit boek van Rossen dus gemakkelijker toegang te krijgen tot een uitgeverij, en hopen dat de uitgever vervolgens ook werk van Martinus zelf wil uitgeven, bijv. *Livets Bog* deel 1. Een bijkomend voordeel van het boek van Rossen is dat de financiering ervan al rond is.

Wim Klusman heeft nog kans gezien om bijna alle boeken die alleen in druk bestonden elektronisch in te scannen. Omdat bij dit proces altijd onvolkomenheden optreden, is het nodig dat deze elektronische kopieën vergeleken worden met de originele gedrukte uitgave. Hieraan hebben tot nu toe verschillende personen meegewerkt. Via deze methode is *Het Eeuwige Wereldbeeld* deel 3 nu klaar om herdrukt te worden. We hopen in de loop der tijd alle boeken elektronische opgeslagen te hebben, zodat ze te allen tijde bijgedrukt kunnen worden.

KOSMOS

Het afgelopen jaar is een moeilijk jaar geweest. Door personele verschuivingen binnen het bestuur en het overlijden van Wim

Klusman zijn veel onverwachte problemen ontstaan die soms gemakkelijk, soms heel moeizaam, opgelost konden worden. Dit is ook van invloed geweest op de productie van ons tijdschrift. Dankzij onverwachte hulp was het ons ook dit jaar echter toch mogelijk het tijdschrift op tijd te versturen.

Alle stof voor het tijdschrift wordt in 2008 in principe door André Stroobant vertaald en door Gerard Oude Groen gecorrigeerd.

De prijs van de Kosmos blijft € 17,50 voor 2008.

KERST- EN NIEUWJAARSWENS

Alle eerdergenoemde en overige activiteiten van de Stichting zijn alleen mogelijk geweest omdat vele mensen op de meest verschillende manieren hebben geholpen. Bij deze activiteiten ging het onder andere om het vertalen en corrigeren van teksten, en soms om het intypen ervan. Het betrof het drukklaar maken van het tijdschrift en van boeken. Op het administratieve en secretariële vlak is ook veel werk verzet. Ook de grote hulp bij het enkele malen verhuizen van onze boeken mogen we niet vergeten. Wij bedanken ook iedereen die aan de financieel gezonde situatie van de Stichting heeft bijgedragen.

Alle bestuursleden wensen u gezegende kerstdagen en een voorspoedig 2008.

G. Oude Groen
(voorzitter)

Internationale weken in Martinus Centrum Klint 2008 za 26 juli – za 9 augustus

*Reserveren vanaf 12 november 2007
Verjaardag Martinus (Mindedag) ook nú reserveren*

Reserveren via telefoon 00 45 3834 6280
ma t/m do 13.00-16.00 uur, vrij 9.00-12.00 uur
of e-mail: info@martinus.dk
Het programma voor 2008 kunt u downloaden op:
www.martinus.dk

COLOFON

Stichting Martinus Centum

Secretariaat en boekbestelling:

John Bushman

Antonie Duykstraat 61

2582 TD Den Haag

info@martinuscentrum.nl

www.hetderdetestament.nl

Telefoon: (070) 427 14 97

(0570) 600 447

Postbank rek.nr.: 266 46 92

Kamer van Koophandel 411 54618

Copyright: Martinus Instituut
Kopenhagen Denemarken

Redactie: G. Oude Groen
m.m.v. A. Stroobant

Weergave van tekst- en beeldmateriaal
uitsluitend na schriftelijke toestemming van
het Martinus Instituut.

Prijs voor 4 nummers per jaar € 17,50
Informatiemateriaal wordt gratis
toegestuurd.